

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Tijdelijke subsidieregeling onderzoek Topsector Logistiek

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?
 - Kennisinstellingen en bedrijven, die als consortium subsidie kunnen aanvragen voor onderzoeksprojecten die bijdragen aan:
 - de transitie naar duurzame, concurrerende en veilige logistieke ketens en goederenvervoer;
 - emissiereductie door middel van bouwconcepten;
 - emissiereductie in bouwlogistieke ketens;
 - de inzet van emissieloze mobiele werktuigen;
 - de ontwikkeling van digitalisering en ketenregieactiviteiten.
 - Stichting TKI Dinalog, die als Topkennisinstituut uitvoering geeft aan deze subsidieregeling;
 - De Topsector Logistiek, die door middel van deze subsidieregeling uitvoering geeft aan het onderzoeksprogramma binnen het uitvoeringsprogramma Topsector Logistiek 2024-2027;
 - Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) als beleidsverantwoordelijk departement.
- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?
 - Kennisinstellingen en bedrijven beschikken over de relevante kennis met betrekking tot logistiek. Door middel van deze subsidieregeling bieden we de mogelijkheid deze kennis verder uit te diepen en ook breder toegankelijk te maken voor bijvoorbeeld studenten, beleidsmakers of werknemers in de logistiek.
- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?
 - De subsidieregeling past binnen het uitvoeringsprogramma van de Topsector Logistiek. Dit uitvoeringsprogramma is breed afgestemd met het bedrijfsleven, brancheorganisaties, kennisinstellingen en de ministeries van Economische Zaken en Infrastructuur en Waterstaat. Alle betrokken belanghebbenden hebben ingestemd met het uitvoeringsprogramma en het publiceren van deze subsidieregeling.

- TKI Dinalog draagt daarnaast zorg voor de uitvoering van deze subsidieregeling. Ook zij hebben kennisinstellingen, bedrijven en overheden betrokken in het proces.

1. Wat is het probleem?

Hulpvragen

a) Wat is het probleem?

Om logistiek op lange termijn het meest van meerwaarde te laten zijn voor de economie en maatschappij, richt de Topsector Logistiek zich met het programma 2024 – 2027 op een duurzaam, veerkrachtig en bestendig logistiek systeem. De Topsector Logistiek helpt bedrijven en overheden met hun kennis- en innovatiekracht om mee te gaan in de ontwikkelingen en daarnaast succesvol te innoveren, ketens opnieuw in te richten, nieuwe diensten aan te bieden en zo een belangrijke bijdrage te leveren aan het oplossen van de maatschappelijke uitdagingen om de leefbaarheid te vergroten. Nederland is de draaischijf van Europa. Dat is niet alleen vanuit economisch oogpunt van belang maar ook voor de strategische autonomie van heel Europa. Het behouden van onze logistieke kracht is belangrijk en vraagt om meer veerkracht en het beter inzetten van ons (infrastructurele) netwerk en kennis- en innovatiekracht.

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

Nederland staat voor grote uitdagingen, denk bijvoorbeeld aan het betaalbaar houden van de zorg, de energiecrisis, de aanleg en onderhoud van essentiële infrastructuur, de noodzaak voor meer woningen, en de transitie naar een circulaire economie. Logistiek is voor al deze uitdagingen essentieel. Tegelijkertijd loopt het logistieke systeem tegen haar fysieke grenzen aan. De ruimte is schaars, de stikstofproblematiek maakt nieuwe aanleg lastig en verstoringen in de keten komen steeds vaker voor. Innovatie in de logistiek is van belang voor maatschappelijke uitdagingen én het Nederlandse verdienvermogen. De 'license to operate' van de logistiek staat al enkele jaren onder druk. Het is daarom van belang dat er aandacht is voor zowel het terugdringen van negatieve effecten van logistiek (zoals emissie-uitstoot) als het vergroten van de positieve bijdrage die logistiek levert aan de Nederlandse maatschappij.

c) Wat is de omvang van het probleem?

De precieze omvang is lastig kwantitatief aan te geven, met name omdat logistiek bij veel maatschappelijke uitdagingen een randvoorwaardelijke rol speelt. Deze rol is echter wel van groot belang. Logistiek zorgt er bijvoorbeeld voor dat er zorg aan huis kan plaatsvinden, dat Nederlandse exportproducten hun weg vinden naar internationale afzetmarkten, dat het materiaal en materieel aanwezig is voor bouwprojecten en dat boodschappen bezorgd kunnen worden.

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

Sinds 2020 is er een onderzoeksprogramma binnen de Topsector Logistiek. Een recente evaluatie heeft geconcludeerd dat de gefinancierde projecten een bijdrage hebben geleverd aan het behalen van de key performance indicators (KPI's) van de Topsector Logistiek, en het versterken van het onderzoeks-ecosysteem in de logistieke sector.

Het betreft de volgende KPI's:

- extra omzet van nieuwe ketenregie-activiteiten;
- aantal van de weg gehaalde vrachtkilometers;
- vermindering van CO2-uitstoot;
- aantal bedrijven dat zich met logistieke of ketenregie-activiteiten vestigt in Nederland, dan wel logistieke activiteiten in Nederland laat uitvoeren of aansturen;
- uitstroom van gekwalificeerde professionals in de arbeidsmarkt met een logistieke opleiding;
- Nederland heeft de toppositie in Europa in de Logistics Performance Index van de Wereldbank.

e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De uitdagingen en transitievraagstukken waar de sector voor staat zijn groot. Een subsidieregeling levert een bijdrage aan het gezamenlijk werken aan oplossingen. Zonder zo een subsidieregeling is het aannemelijk dat het ecosysteem van onderwijs- en kennisinstellingen, het logistieke bedrijfsleven en overheden wordt verzwakt, omdat de met subsidiebijdragen gefinancierde projecten dan niet tot stand komen, blijft daarmee ook de versterking van het ecosysteem achterwege.

2. Wat is het beoogde doel?

Hulpvragen

a) Wat zijn de beleidsdoelen?

- Het stimuleren van onderzoeksprojecten die bijdragen aan:
 - i. de transitie naar duurzame, concurrerende en veilige logistieke ketens en goederenvervoer als onderdeel van de Gezamenlijk Ambitie, Logistiek en goederenvervoer in 2050: concurrerend, duurzaam en veilig; of
 - ii. emissiereductie door middel van bouwconcepten, emissiereductie in bouwlogistieke ketens, de inzet van emissieloze mobiele werktuigen en de ontwikkeling van digitalisering en ketenregieactiviteiten in lijn met de doelstellingen van het convenant Schoon en Emissieloos Bouwen.

De nieuwe regeling sluit aan bij de uitvoeringsprogramma's '2024-2027 – Topsector Logistiek' en het 'Kennis- Opschalings- en Praktijkervaringsprogramma (KOP), onderdeel Mobiele Werktuigen en Bouwlogistiek'.

Koppeling uitvoeringsprogramma Topsector Logistiek

Deze subsidieregeling stimuleert onderzoeksprojecten die aansluiten bij de

onderzoeksprogrammering van de Topsector Logistiek. Door middel van deze subsidieregeling dienen onderzoeksprojecten te starten die een bijdrage leveren aan de volgende hoofddoelen:

1. Duurzaam

In lijn met het klimaatakkoord staat de logistiek en goederenvervoer voor een flinke reductieopgave. In het Topsector Logistiek programma 2021-2023 zijn al flinke stappen gezet op het gebied van het inzichtelijk maken van CO₂-uitstoot, aantoonbaarheid, gedragsverandering en elektrificatie. Ook in het nieuwe programma richt de Topsector zich op duurzame logistiek. Hierin ligt de focus voornamelijk op reductie CO₂-, NO_x- en fijnstof uitstoot, om hiermee bij te dragen aan de maatschappelijke opgaven en ook het Nederlandse verdienvermogen van de toekomst veilig te stellen.

2. Veerkrachtig

In de snel veranderende wereld, wordt het belang van veerkrachtige supply chains steeds belangrijker. Wereldwijde disrupties, denk bijvoorbeeld aan COVID-19, droogte of de oorlog in Oekraïne, hebben de afgelopen tijd verstrekkende gevolgen gehad voor de logistiek, leveranciers en arbeidskrachten. Een veerkrachtige supply chain wordt gedefinieerd door zijn adaptief vermogen en herstelcapaciteit en robuustheid van de infrastructuur. Dit is essentieel voor de brede welvaart én het toekomstige verdienvermogen voor het Nederlandse bedrijfsleven.

3. Bestendig

Nederland raakt steeds voller. Er moet kritisch gekeken worden naar wat wel en wat niet (meer) past en kan. Nederland lijkt tegen de grenzen aan te lopen. Bijvoorbeeld in fysieke ruimte, milieuruimte (stikstof en CO₂-uitstoot) en schaarste in personeel. Dit resulteert steeds vaker in conflicten/spanningen tussen verschillende stakeholders. "license to operate" van logistiek en het bedrijfsleven wordt steeds vaker in twijfel getrokken. Groei is niet langer een gegeven of een vanzelfsprekendheid. We moeten daarom de bestaande kennis en middelen goed inzetten, middels optimale benutting van de modaliteiten en het netwerk van Nederlands corridors van waterwegen, autowegen, spoorwegen, en buisleidingen inclusief de knooppunten als luchthavens, zeehavens en inland terminals. En de ruimte voor groei gericht inzetten voor de energietransitie en circulariteit.

- b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\) en brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

De logistieke sector levert een bijdrage aan veel van de duurzame ontwikkelingsdoelen en de brede welvaartsuitkomsten. Deze subsidieregeling draagt bij aan:

- duurzame infrastructuur, kennis en innovatie (SDG 9). Door bij te dragen aan een kennis- en innovatie ecosysteem;
- duurzame inclusieve economische groei (SDG 8) door het verdienvermogen van de logistieke sector te ondersteunen door innovatief onderzoek om de Nederlandse logistieke Toppositie te waarborgen;
- veilige, inclusieve gezonde steden en dorpen (SDG 11) en het tegengaan van milieu vervuiling (SDG) door in te zetten op een duurzaam logistiek systeem met beperkt effect

op de leefomgeving.

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

Hulpvragen

- a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?
Binnen de Topsector Logistiek wordt in een driedelig samenwerkingsverband (overheid, kennisinstellingen en bedrijfsleven) samengewerkt aan de hierboven beschreven drie hoofddoelen: duurzaam, veerkrachtig en bestendig goederenvervoer. De Topsector Logistiek is een innovatieprogramma, gericht op enerzijds het uitzetten van toepassingsgerichte projecten en pilots en anderzijds op het stimuleren van kennisontwikkeling en onderzoek.
- b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?
Om kennisontwikkeling en onderzoeksprojecten te stimuleren is een subsidieregeling een kansrijke beleids optie. Door het openstellen van een subsidieregeling waarbij consortia van bedrijven en kennisinstellingen kunnen inschrijven kan de innovatieve kracht van publiek-private samenwerking benut worden. Door deze subsidieregeling kan nieuwe kennis ontwikkeld worden. Deze kennis draagt bij aan het verbeteren van de logistieke sector. Zo kan de logistieke sector een grotere bijdragen geven aan de maatschappelijke opgaven, en zorg dragen voor een duurzaam, veerkrachtig en bestendiggoederenvervoersysteem.
- c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleids optie?
Het beoogde effect is dat via investeringen in onderzoek en kennisbasis t.b.v. de logistieke sector, de Nederlandse logistiek op lange(re) termijn toonaangevend blijft en haar logistieke functie veilig, concurrerend en duurzaam kan invullen. Het idee hierachter is dat zonder te investeren in onderzoek de innovatieve output van de TSL stukt, en daarmee wordt het verdienvermogen op lange termijn aangetast. Daarnaast zijn de investeringen noodzakelijk voor het realiseren van maatschappelijke doelstellingen, namelijk het verbeteren van duurzaamheid van de logistieke sector en de leefbaar- en bereikbaarheid van Nederland.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleids optie?
De verwachte gevolgen van een subsidieregeling voor de logistieke sector is dat verschillende consortia zich aanmelden met projectvoorstellen voor onderzoeken die bijdragen aan een duurzaam, veerkrachtig en bestendig goederenvervoersysteem. Door middel van een subsidieregeling vindt co-financiering plaats door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat van deze projecten (dit betekent dat een bepaald project

door meerdere partijen wordt gefinancierd). Hierbij gaat het veelal om innovatieve projecten met grote maatschappelijke bijdragen die niet enkel door (private) financiering van de grond komen. Wel is het totale bedrag aan subsidie niet hoger dan het bedrag aan private bijdragen voor het onderzoeksproject. Dit om de private commitment bij de projecten te waarborgen. De onderzoeksprojecten dragen bij aan zowel het versteken van het onderzoeks-ecosysteem als aan de diverse doelen binnen de Topsector Logistiek.

- b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) voert een toets uit op de regeldruk.

5. Wat is de voorkeursoptie?

Hulpvragen

- a) Wat is het voorstel?

Het opstellen van een subsidieregeling voor het onderzoeksprogramma Topsector Logistiek. Dat onderzoeksprojecten co-financieert die bijdragen aan:

1. De transitie naar duurzame, concurrerende en veilige logistieke ketens en goederenvervoer als onderdeel van de Gezamenlijk Ambitie, Logistiek en goederenvervoer in 2050: concurrerend, duurzaam en veilig;
2. Emissiereductie door middel van bouwconcepten, emissiereductie in bouwlogistieke ketens, de inzet van emissieloze mobiele werktuigen en de ontwikkeling van digitalisering en ketenregieactiviteiten in lijn met de doelstellingen van het convenant Schoon en Emissieloos Bouwen.

De nieuwe regeling sluit aan bij de uitvoeringsprogramma's '2024-2027 – Topsector Logistiek' en 'Kennis- Opschalings- en Praktijkervaringsprogramma (KOP), onderdeel Mobile Werktuigen en Bouwlogistiek'.

- b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));
- brede maatschappelijke impact?

Bij het opstellen van de regeling is rekening gehouden met de doeltreffendheid en doelmatigheid van de regeling door de regeling in te kaderen in het uitvoeringsprogramma van de Topsector Logistiek, het opnemen van de doelen, het opnemen van voorwaarden voor subsidiabele kosten en afwijzingsgronden. Het voorstel bouwt voort op een eerdere subsidieregeling voor de Topsector Logistiek (uitvoeringsprogramma 2021-2023). Vanuit deze ervaring weten we dat deze subsidieregeling uitvoerbaar is voor zowel het ministerie als de uitvoeringsorganisatie (TKI Dinalog) en helder is voor aanvragers zoals bedrijven en kennisinstellingen. Zoals eerder beschreven levert deze subsidieregeling een brede

maatschappelijke impact op omdat het onderzoeksprojecten ondersteunt die bijdragen aan sterke logistieke sector en de daarbij behorende maatschappelijke uitdagingen.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

i. De regeling is mogelijk niet voldoende toegespitst op de innovatiebehoefte.

Dit wordt ondervangen door de regeling en de uit te zetten calls af te stemmen met een brede groep aan stakeholders, onder andere in de diverse gremia van de Topsector Logistiek

ii. De doelmatigheid van de regeling is lastig te bepalen omdat de effecten van onderzoeksprojecten ingewikkeld kwantificeerbaar te maken zijn. Dit wordt ondervangen door goede begeleiding vanuit de uitvoeringsorganisatie van TKI Dinalog. Zo wordt er bijvoorbeeld al bij inschrijving gevraagd naar het verwachte effect.

iii. De subsidieregeling sluit mogelijk onvoldoende aan bij het opschalingsprogramma van de Topsector Logistiek.

Het uitvoeringsprogramma bestaat uit een onderzoeksgedeelte en een opschalingsgedeelte. In de governance zijn deze twee onderdelen nadrukkelijk met elkaar verbonden door bijvoorbeeld gezamenlijke stuurgroepen en een gezamenlijk programmabureau.

d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

Na afloop van de subsidieregeling vindt er een evaluatie plaats. Het betreft een evaluatie van de doeltreffendheid en doelmatigheid van de subsidieregeling.